

Ätbar vegetation i offentlig miljö

Möjligheter, utmaningar och förutsättningar

Nathalie Sandmer & Liv-Andrea Nilsen

Examensarbete/Självständigt arbete • 15 hp

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap / Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Landskapsarkitekturprogrammet

Alnarp 2026

Ätbar vegetation i offentlig miljö – Möjligheter, utmaningar och förutsättningar

Edible Vegetation in Public Spaces – Opportunities, Challenges, and Preconditions

Liv-Andrea Nilsen & Nathalie Sandmer

Handledare: Karl Lövré, Sveriges lantbruksuniversitet - SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Examinator: Anna Peterson, Sveriges lantbruksuniversitet - SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: G2E

Kurstitel: Självständigt arbete i Landskapsarkitektur

Kurskod: EX0845

Program/utbildning: Landskapsarkitekturprogrammet

Kursansvarig inst.: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Utgivningsort: Alnarp

Utgivningsår: 2026

Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd

Nyckelord: Ätbar vegetation, skogsträdgård, offentlig miljö, urban grönstruktur, stadsodling, urban planering, livsmedelsberedskap

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap
Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Sammanfattning

Denna studie undersöker vilka möjligheter och utmaningar som finns vid implementering av ätbar vegetation i kommunalt förvaltd offentlig miljö samt vilka organisatoriska förutsättningar, utformningsprinciper och växtval som kan vara relevanta i en svensk urban kontext. Studien bygger på en kvalitativ metod med litteraturstudie, kommunala dokument och personlig kommunikation med sakkunniga.

Resultaten visar att ätbar vegetation i offentlig miljö kan bidra med flera värden utöver livsmedelsproduktion, särskilt sociala, pedagogiska och hälsofrämjande värden. Sådana miljöer kan fungera som mötesplatser, bidra till lärande om odling och livsmedelssystem samt stärka människors relation till sin närmiljö. Studien visar också att ätbar vegetation kan ses som ett komplement i ett bredare perspektiv på lokal beredskap och resiliens.

Samtidigt visar studien att implementeringen påverkas av flera organisatoriska och praktiska utmaningar, såsom otydlig ansvarsfördelning, begränsade resurser, behov av långsiktig skötsel samt avsaknad av tydliga riktlinjer för hur ätbar vegetation ska förvaltas och användas i offentlig miljö. Resultaten pekar även på att växtval och fysisk utformning har stor betydelse för hur tillgänglig, användbar och hållbar den ätbara vegetationen blir över tid.

Nyckelord: Ätbar vegetation, Skogsträdgård, Offentlig miljö, Urban grönstruktur, Stadsodling, Urban planering, Livsmedelsberedskap

Abstract

This study examines the opportunities and challenges associated with implementing edible vegetation in municipally managed public spaces, as well as the organizational conditions, design principles, and plant selection that may be relevant in a Swedish urban context. The study is based on a qualitative approach including a literature review, municipal documents, and communication with experts.

The results show that edible vegetation in public spaces can provide several values beyond food production, particularly social, educational, and health-promoting benefits. Such environments can function as meeting places, contribute to learning about cultivation and food systems, and strengthen people's relationships with their local environment. The study also indicates that edible vegetation can be viewed as a complementary element within a broader perspective of local preparedness and resilience.

At the same time, the study shows that implementation is influenced by several organizational and practical challenges, such as unclear distribution of responsibilities, limited resources, the need for long-term maintenance, and the absence of clear guidelines for how edible vegetation should be managed and used in public spaces. The results also indicate that plant selection and physical design play an important role in determining how accessible, usable, and sustainable edible vegetation becomes over time.

Keywords: Urban food forest, Urban planning, Edible landscapes, Urban agriculture, Edible public Green space, Forest garden, Fruit trees.

Innehållsförteckning

Figurförteckning	5
Begreppsförklaringar	6
1. Inledning	7
1.1 Bakgrund.....	7
1.2 Syfte och Mål	11
1.3 Frågeställning.....	11
1.4 Avgränsningar	12
1.5 Material och Metod	12
1.5.1 Litteraturstudie	13
1.5.2 Personlig kommunikation.....	14
2. Ätbar vegetation i offentlig miljö	15
2.1 Vad kan ätbar vegetation i offentlig miljö bidra till?.....	15
2.1.1 Sociala och hälsofrämjande värden	15
2.1.2 Pedagogik.....	16
2.1.3 Beredskap och livsmedelsäkerhet.....	17
2.2 Vad innebär implementering av ätbar vegetation i offentlig miljö?	19
2.2.1 Offentlig mark i urbana sammanhang	19
2.2.2 Medborgarengagemang och medborgarinitiativ	20
2.2.3 Organisatoriska strukturer och kommunalt ansvar	21
2.2.4 Konflikter och tolkningsutrymmen kring ätbar vegetation.....	23
2.2.5 Utformning av ätbar vegetation i offentlig miljö	26
2.3 Växtval	28
3. Möjligheter och utmaningar med implementering av ätbar vegetation i kommunalt förvaltat offentlig miljö	31
3.1 Vilka funktioner och värden kan ätbar vegetation bidra med?.....	31
3.2 Vilka organisatoriska och praktiska förutsättningar påverkar implementeringen?	32
3.3 Vilka principer för utformning och växtval är relevanta vid implementering?	34
3.4 Metoddiskussion	35
3.5 Rekommendationer.....	36
4. Slutsats	38
4.1 Framtida forskning	38
Referenser	39

Figurförteckning

- Figur 1.* Plan över parken Grolitzer Park inom referensområdet i Berlin, med markerade fruktträd och gemenskapsodlingar. Källa: Hajzeri & Kwadwo, 2019. s.9
- Figur 2.* Olika avdelningar i Kunskapsparkens skogsträdgård med geografiska teman. Källa: Lunds kommun, 2019 s.10
- Figur 3.* Sammanfattning av tre system för implementering av ätbar vegetation i offentlig miljö och deras huvudsakliga organisatoriska och funktionella skillnader. Källa: Egen bearbetning..... s.27

Begreppsförklaringar

Bottom-up	Gräsrotsinitiativ
Livsmedelssäkerhet	Översättning av food security vilket innebär tillgången till livsmedel inte huruvida maten är säker att äta.
Skogsträdgård	I vårt arbete har vi översatt food forest, forest gardens och edible forest till matskog, skogsträdgård och ätbara skogar. I studien används endast begreppet skogsträdgård. Skogsträdgård innebär ett flerskiktat perenn vegetationssystem som genererar ätbara växtdelar och kan utformas i alla olika skalor. Idén är att skogsträdgården ska efterlikna ett naturligt ekosystem med hög artdiversitet, maximera avkastning och innebära låg skötsel.
Stadsodling	Paraplybegrepp för odling i urbana miljöer så som gemenskapsodlingar, koloni- och odlingslotter eller community gardens.
Ätbar vegetation	Växter med ätbara delar som frukt, bär, nötter, frön, blommor
Top-down	Kommunalt initierade projekt
Multifunktionell grönstruktur	Grönstruktur som utformas och förvaltas för att uppfylla flera funktioner och värden samtidigt, exempelvis ekologiska, sociala och rekreativa värden.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Valet av ämne grundar sig i ett gemensamt intresse för ätbara växter och för hur resurser i vår närmiljö kan tas tillvara. Vi har båda ett stort intresse för naturen och ägnar oss exempelvis åt att plocka svamp, bär och andra vilda växter när chansen ges. Dessa erfarenheter har väckt en nyfikenhet kring hur ätbara resurser kan integreras i den byggda miljön och bli en del av landskapet där vi bor. Vårt intresse handlar inte enbart om livsmedelsproduktion, utan också om hur människor kan få en närmare relation till sin omgivning genom att upptäcka och använda de resurser som finns i landskapet. Detta har väckt frågor kring varför vi inte ser det så ofta och vilken roll ätbar vegetation kan spela i offentlig grönstruktur.

Städer i Europa och Sverige präglas av en pågående förtätning, vilket ökar konkurrensen om mark och minskar tillgången till grönytor per invånare (Haaland & Konijnendijk van den Bosch, 2015; Hedblom, M., Lindberg, F., Vogel, E., Wissman, J. & Ahrné, K., 2017). Detta ställer särskilda krav på hur urbana grönytor planeras, bevaras och utvecklas för att fortsätta bidra med ekologiska och sociala värden. Urbana grönytor motiveras i allt högre grad av ekologiska och sociala funktioner, såsom biologisk mångfald och ekosystemtjänster, snarare än enbart estetiska och rekreativa värden (Boverket, 2023b). Något som uppmärksammas allt mer senaste åren är ätbar vegetation, vilket kan ses som ett sätt att bredda urbana grönytors funktioner genom att kombinera ekologiska, sociala, och produktiva värden (Clark & Nicholas, 2013; Thwaites, H.J., Suh, J., Coote, G.M., Nursey-Bray, M., Cavagnaro, T.R. & Salomon, M.J., 2025).

Parallellt har intresset för odling och lokal livsmedelsproduktion ökat både på nationell nivå och bland hushåll. Det förändrade säkerhetspolitiska läget gör också att lokal beredskap och resiliens blivit mer aktuellt (Myndigheten för civilt försvar, 2026). Samtidigt lyfts odling som ett sätt att stärka hemberedskap (Livsmedelsverket, 2026; Myndigheten för civilt försvar 2026). Kommuner ser tecken på ett ökat engagemang för odling, bland annat genom stigande efterfrågan på stadsnära odlingsmöjligheter (SVT Nyheter, 2024).

Trots att forskning visar att ätbar vegetation kan bidra med betydande ekologiska, sociala och pedagogiska värden finns enligt vår uppfattning begränsad kunskap om hur ätbar vegetation praktiskt kan implementeras i offentlig miljö inom kommunala ramar. Samtidigt som relativt få styrdokument innehåller uttalade mål om lokal livsmedelsproduktion eller integrering av ätbar vegetation i kommunalt förvaldade offentliga miljöer. En bidragande faktor till att sådana initiativ

fortfarande verkar vara relativt ovanliga kan vara att implementering i urbana miljöer innebär särskilda utmaningar kopplade till planering, organisation och långsiktig förvaltning. Forskning visar att integrering av ätbar vegetation i offentlig miljö berör flera dimensioner av stadsplanering, där ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter behöver hanteras samtidigt (Clark & Nicholas, 2013; Thwaites et al., 2025). Implementeringen kan därför kräva tydliga strukturer för ansvar, finansiering och skötsel, liksom anpassning till lokala förutsättningar och kommunala organisationer.

Samtidigt har ätbar vegetation under senare år börjat integreras i offentlig miljö i svenska städer, genom exempelvis skogsträdgårdar, fruktlundar och olika former av stadsodling. Det finns både internationella och svenska exempel där ätbar vegetation har implementerats i offentlig miljö med ambitionen att möjliggöra fri skörd för allmänheten samt bidra till biologisk mångfald, pedagogik och lokal matproduktion. Flera svenska kommuner har under senare år genomfört projekt där ätbar vegetation integreras i offentlig miljö. Exempel på sådana initiativ finns bland annat i Göteborg, Malmö, Kalmar, Trosa och Uppsala.

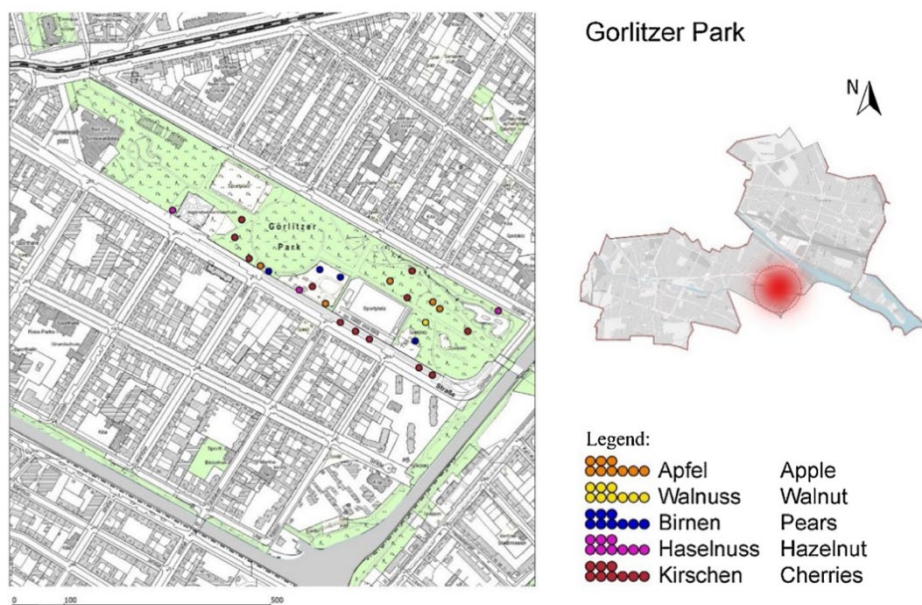
För att belysa hur ätbar vegetation kan integreras i offentlig miljö presenteras två referensområden mer ingående nedan. Exempelen syftar till att illustrera hur ätbar vegetation har organiserats i praktiken samt vilka möjligheter och utmaningar som identifierats. Detta ger en kontext för studiens vidare analys av organisatoriska strukturer och kommunalt ansvar.

Edible District of Friedrichshain-Kreuzberg, Berlin

I stadsdelen Friedrichshain-Kreuzberg i Berlin antogs år 2013 policyn Edible District of Friedrichshain-Kreuzberg, med målet att integrera ätbar vegetation i offentliga miljöer. Vid tiden för studien hade policyn implementerats på elva platser i distriktet. Policyn syftade till att göra den offentliga grönstrukturen mer produktiv genom att förena biologisk mångfald, livsmedelsproduktion och ökad miljömedvetenhet. Ätbara växter, framför allt inhemska arter, prioriterades vid nyplanteringar i parker, gaturum, lekplatser och skolgårdar (Hajzeri & Kwadwo, 2019).

I praktiken integrerades den ätbara vegetationen i olika typer av offentliga miljöer, såsom trädgröpar, planteringsbäddar, parker, kantzoner och pedagogiska verksamheter, samt vid offentliga byggnader. Vegetationen bestod av fruktträd, fruktbuskar, nöträd och örtartade perenner och annueller, planterade både direkt i mark och i mobila system. Policyn innehöll även en vägledande matris för val av arter utifrån faktorer såsom skötselbehov, risk för vandalism, trafiksäkerhet och ekologiska värden (Hajzeri & Kwadwo, 2019).

Det organisatoriska ansvaret låg hos distriktsförvaltningen (Bezirksamt Friedrichshain-Kreuzberg), medan genomförande och skötsel till stor del byggde på ett system av så kallad Patenschaft (fadderskap), där ansvar delades med eller överläts till medborgare, föreningar, skolor och andra lokala initiativ (Bezirksamt Friedrichshain-Kreuzberg von Berlin, 2014). Satsningen beskrivs ha medfört flera möjligheter, bland annat genom pedagogiska värden, ökad miljömedvetenhet och stärkt relationen mellan invånare och stadens grönområden. Samtidigt identifierades flera praktiska och organisatoriska utmaningar, såsom ojämnt engagemang i skötsel, vandalism, konflikter kring växtval samt behov av markkontroll och sanering innan plantering (Hajzeri & Kwadwo, 2019).

Figur 1. Plan över parken Gorlitzer Park inom referensområdet i Berlin, med markerade fruktträd och gemenskapsodlingar. Källa: Hajzeri & Kwadwo, 2019.

Kunskapsparken, Lund

Ett svenskt exempel är Kunskapsparken i Lund, som omfattar cirka 21 hektar och rymmer flera former av odling och gröstruktur. Inom parken har en cirka 1 400 kvadratmeter stor skogsträdgård anlagts som en del av satsningen på ätbar vegetation. Parken innehåller även odlingslotter, gemenskapsodling, fruktlundar, hasselodling och växthus (Lunds kommun, 2026). Vegetationen är integrerad i samspel med parkens övriga naturmark, inklusive ängslandskap och dagvattenanläggningar (Lunds kommun, 2019). Satsningen kan kopplas till kommunens arbete med att möjliggöra odling i offentlig miljö (Malmö stad, 2024c).

Av intervju med Janine Österman, odlingsamordnare vid Lunds kommun framgår att satsningen syftar till att integrera ätbar vegetation i den offentliga

parkmiljön och skapa en plats som kombinerar rekreation, odling och kunskapsspridning. Parken är öppen för allmänheten och används för både vardaglig vistelse och organiserade aktiviteter (Österman, personlig kommunikation, 2026-02-09). Den ätbara vegetationen består av frukt- och bärbärande träd och buskar samt nötträd, och skogsträdgården är uppbyggd som ett flerlayersystem med träd, buskar och perenna växter (Lunds kommun, 2019; Österman, personlig kommunikation, 2026-02-09). Organisationen bygger på samverkan mellan kommunen och ideella aktörer, där gemenskapsodlingarna drivs av föreningar, skogsträdgården förvaltas primärt av kommunen men en ideell skötselgrupp är involverad där kommunen står för handledning. Kommunen samordnar verksamheten i hela området mellan olika aktörer, exempelvis olika kommunala verksamheter som odlar, kommunens skötselbolag, föreningar samt studiecirkel (Österman, personlig kommunikation, 2026-02-09). Även här beskrivs både möjligheter och utmaningar, exempelvis ett starkt engagemang från allmänheten och tillgång till kompetens inom de ideella grupperna, men också begränsningar i kommunikation, skyltning och organisatorisk samverkan.

- 1: Nordamerika: Kastanj, amerikansk persimon, asimina, strutbräken, scharlakanssmultron, amerikansk hasselört
- 2: Centraleuropa/Balkan: Valnöt, pimpernöt, hasselnöt, ramslök, hasselört
- 3: Nordöstra Asien: Hjärtvalnöt, koreansk silverbuske
- 4: Västra Asien/Östra Medelhavet: Fikon, aprikos, torktåliga örter
- 5: Centraleuropa: Mispel, päron, sötrönn, havtorn, björnbär
- 6: Högförädlade kultursorter, mestadels med utgångspunkt från arter som odlas i Europa.
- 7: Nordöstra Asien, känsliga undervegetationsväxter: Narrbuske, japansk ingefära, japanska vinhallon, pepparträd.
- 8: Ätliga surjordsväxter
- 9: Solälskande ätliga perenner
- 10: Östra Asien: Kinesisk toon, minikiwi
- 11: Delikatesser: Vindruvor, persika, kvitten

*Figur 2. Olika avdelningar i Kunskapsparkens skogsträdgård med geografiska teman.
Källa: Lunds kommun, 2019*

Dessa två exempel visar att ätbar vegetation redan prövats i olika urbana sammanhang och kan organiseras på flera sätt inom offentlig miljö. Samtidigt tyder exemplen på att implementeringen innebär både praktiska och organisatoriska utmaningar, särskilt i relation till ansvarsfördelning, skötsel och kommunikation. Sammantaget finns ett växande intresse för ätbar vegetation i städer men det finns fortfarande ett begränsat sammanställt och analyserat material som möjliggör jämförelser mellan olika anläggningar och arbetssätt. Detta försvårar en samlad förståelse av vilka förutsättningar som är avgörande för implementering i kommunalt förvaltade offentliga miljöer. Mot denna bakgrund finns det behov av att undersöka vilka möjligheter, begränsningar och organisatoriska strukturer som påverkar implementeringen av ätbar vegetation i urbana offentliga miljöer.

1.2 Syfte och Mål

Syftet med studien är att bidra med kunskap om hur ätbar vegetation kan integreras i offentlig grönstruktur och hur den kan bidra med sociala och produktiva värden, inklusive möjliga kopplingar till lokal beredskap. Studien kan även fungera som en förstudie och ge underlag för framtida forskning, exempelvis inom ett eventuellt framtida mastersarbete. En ytterligare ambition är att studien ska kunna fungera som ett kompletterande underlag för kommuner i planering och utveckling av urbana grönytor i framtiden.

Målet med arbetet är att ta fram ett kunskapsunderlag om hur ätbar vegetation kan planeras i offentlig miljö. Studien belyser praktiska och organisatoriska faktorer som kan påverka implementeringen i offentlig miljö.

1.3 Frågeställning

Vilka möjligheter och utmaningar finns vid implementering av ätbar vegetation i kommunalt förvaltat offentlig miljö?

Underordnade frågor

- Vilka funktioner och värden kan ätbar vegetation bidra med i offentlig miljö?
- Vilka organisatoriska och praktiska förutsättningar påverkar implementeringen av ätbar vegetation i kommunal förvaltning?
- Vilka principer för utformning och växtval är relevanta vid implementering av ätbar vegetation i offentlig miljö?

1.4 Avgränsningar

Studien avgränsas till ätbar vegetation i urbana offentliga miljöer. Med offentlig miljö avses platser som är tillgängliga för allmänheten, exempelvis parker, grönytor och andra kommunalt förvaltade utemiljöer. Studien berör även i viss utsträckning offentligt ägd mark som upplåts för odling, såsom kolonilotter, då dessa kan utgöra en del av den urbana grönstrukturen. Privata trädgårdar och jordbruk omfattas däremot inte av studien.

Arbetet fokuserar på ätbar vegetation ur ett människoperspektiv, det vill säga växter som kan bidra till livsmedelsproduktion eller på annat sätt nyttjas av människor. Även om ätbara växter kan ha betydelse för djurliv och biologisk mångfald är dessa aspekter inte i fokus i denna studie. Fokus ligger på vedartade lignoser som producerar frukt, bär, nötter eller frön, såsom träd och buskar. Ettåriga grödor och örtartade perenner behandlas därför inte närmare.

Studien behandlar inte eventuella ekologiska värden som ätbar vegetation kan bidra med och inte heller i detalj hortikulturella och biologiska faktorer, såsom jordtyp, pH-värden, jordkvalitet eller specifika ståndortskrav. Fokus ligger istället på övergripande planerings- och förvaltningsfrågor kopplade till implementering av ätbar vegetation i offentlig och kommunalt förvaltd miljö.

1.5 Material och Metod

Studien genomförs som en kvalitativ undersökning baserad på litteraturstudier och fackmaterial, kompletterat med muntlig kommunikation med sakkunniga. Analysen bygger på en kombination av tidigare forskning, dokumentation av projekt och erfarenheter från berörda aktörer, vilket innebär att vissa tolkningar kan vara subjektiva. Studien är kvalitativ och resultaten kan därför inte generaliseras statistiskt, särskilt eftersom området för ätbar vegetation i offentlig miljö fortfarande är relativt outforskat.

För att visa på förekomsten av ätbar vegetation i offentlig miljö har bland annat exempel från två referensområden använts: Lund och Berlin. Dessa valdes eftersom de representerar olika modeller för ätbar vegetation i offentlig miljö, och ger exempel på både kommunal förvaltning och lokal organisering. Referensområdena används som kontextualiserande exempel, för att visa typiska möjligheter och utmaningar, snarare än som evidens för att dessa lösningar gäller generellt. Det insamlade materialet har organiserats tematiskt utifrån studiens frågeställningar. Analysen strukturerades kring återkommande teman i materialet, såsom möjliga värden och funktioner kopplade till ätbar vegetation i offentlig

miljö, organisatoriska och förvaltningsmässiga förutsättningar samt aspekter kopplade till växtval och artsammansättning.

Resultaten i studien består således av en sammanställning av empiri och dokumentanalys. Referensområdena används främst som illustrativa exempel som bidrar till att skapa kontext för analysen av praktiska, organisatoriska och biologiska faktorer, utan att generaliseras till alla urbana miljöer. Arbetet har utförts gemensamt med jämn arbetsfördelning mellan författarna. Under arbetets gång har regelbunden handledning bidragit till struktur, avgränsningar och god hjälp/överväganden. Vid bearbetning av textmaterial har översättningsverktyg använts vid tyska texter samt AI-verktyg som stöd för språklig och strukturell bearbetning, men inte som källa för faktainnehåll.

1.5.1 Litteraturstudie

Litteraturstudien inleddes med en explorativ sökning via Asta AI för att identifiera relevanta artiklar om ätbar vegetation i offentlig miljö. Därefter genomfördes systematiska sökningar i SLU:s databas Primo och Web of Science med fokus på vetenskapliga artiklar. Exempel på sökord: *urban food forest, urban planning, edible landscapes, urban agriculture, edible public green space, forest garden, fruit trees*.

Utöver vetenskapliga artiklar har även relevant facklitteratur och kommunikationsmaterial inkluderats. Materialet omfattar bland annat publikationer från kommuner och myndigheter samt andra relevanta publikationer som behandlar ätbar vegetation i urbana miljöer. Exempel på sådana källor är rapporter och riktlinjer från myndigheter som Boverket och Naturvårdsverket, samt kommunala styrdokument och planeringsmaterial. Materialet omfattar både nationella och internationella källor. Internationella studier har inkluderats när de bedömts vara relevanta och jämförbara med svenska förhållanden. Resultaten från dessa studier har tolkats med hänsyn till skillnader i klimat, lagstiftning, kultur och planeringssystem.

Urvalskriterier

Inkluderat material:

- Vetenskapliga artiklar och rapporter om ätbar vegetation i offentliga urbana miljöer, exempelvis skogsträdgårdar, urban food forestry eller edible landscapes.
- Studier med relevans för planering, förvaltning eller utformning.

Exkluderat material:

- Studier som enbart behandlar privata trädgårdar eller odling i privat miljö.
- Artiklar utan tydlig koppling till offentlig miljö.
- Studier som enbart behandlar agronomiska aspekter utan koppling till planering, design eller förvaltning.

1.5.2 Personlig kommunikation

Utöver litteraturen har kompletterande information samlats in från sakkunniga och tjänstepersoner med ansvar för urbana grönmiljöer, planering och förvaltning av offentliga miljöer. Urvalet baserades på deras kompetens och erfarenhet av ätbar vegetation i offentlig miljö.

Kontakten med intervjupersonerna etablerades genom rekommendationer från handledare och andra yrkesverksamma inom området, samt genom att relevanta aktörer identifierades under arbetets gång. Flera av de medverkande valdes ut eftersom de haft ett tydligt inflytande eller varit direkt involverade i projekt kopplade till ätbar vegetation i offentlig miljö. Urvalet kan därmed beskrivas som strategiskt, där personer med särskild sakkunskap och praktisk erfarenhet prioriterades. Detta innebär att urvalet inte är representativt i statistisk mening, utan syftar till att ge fördjupad kunskap från särskilt relevanta aktörer.

Insamlingen skedde via semistrukturerade intervjuer via videomöten, telefon samt e-postkontakt. Samtalen hade en ungefärlig längd på 60-90 minuter. E-post användes även för att komplettera och förtydliga information. Syftet med intervjuerna var att få en fördjupad förståelse för hur implementering av ätbar vegetation fungerar i praktiken, att belysa organisatoriska och förvaltningsmässiga aspekter samt att identifiera möjligheter och utmaningar kopplade till långsiktig implementering i offentlig miljö. All information som samlats in har återkopplats till deltagarna för att säkerställa korrekthet och godkännande. Intervjuerna används i studien som ett kvalitativt kunskapsunderlag och för att bidra med praktisk kontext till analysen, snarare än som generaliserbar empirisk data.

2. Ätbar vegetation i offentlig miljö

Detta avsnitt presenterar resultat från litteraturstudien samt kompletterande intervjuer och kommunala underlag. Resultaten belyser vilka värden ätbar vegetation kan bidra med i offentlig miljö, vilka organisatoriska och praktiska förutsättningar som påverkar implementeringen, såsom ansvar, resurser och drift, hur medborgare utgör en viktig del i detta arbete samt vilka växtval som kan vara lämpliga i urbana offentliga miljöer.

2.1 Vad kan ätbar vegetation i offentlig miljö bidra till?

2.1.1 Sociala och hälsofrämjande värden

Flera studier i materialet pekar på att urbana miljöer med ätbar vegetation kan bidra till både fysisk och psykisk hälsa samt stärkt social sammanhållning. Focacci, M., Schaffer, C., de Meo, I., Paletto, A. och Salbitano, F. (2025) visar att skogsträdgårdar i Sverige kan fungera som mötesplatser där invånare, skolor och frivilliga möts och utbyter erfarenheter. Dessa miljöer kan därmed bidra till att stärka gemenskap och sociala nätverk mellan olika aktörer, såsom boende, utbildningsinstitutioner och ideella organisationer. Liknande sociala effekter identifieras även i internationella studier av skogsträdgårdar, där gemensamt brukande av platsen bidrar till social dynamik och en känsla av tillhörighet (Thwaites et al., 2025; Riolo, 2019). På liknande sätt visar Wakefield, Yeudall, Taron, Reynolds och Skinner (2007) att även stadsodlingar kan fungera som naturliga mötesplatser där invånare delar erfarenheter och kulturella traditioner, vilket bidrar till stärkta sociala band.

Utöver detta bidrar ätbar vegetation i offentlig miljö med estetiska och rekreativa värden, genom grönska och naturupplevelser i stadsområden, inte enbart för dem som aktivt odlar, utan även för andra användargrupper som tar del av platsens kvaliteter (Stoltz & Schaffer, 2018; Hajzeri & Kwadwo, 2019). Focacci et al. (2025) framhåller dessutom att kulturella ekosystemtjänsterna såsom gemenskap, rekreation och estetiska värden ofta upplevs som särskilt framträdande i skogsträdgårdar. Även direkta hälsoeffekter har lyfts i forskningen. Wakefield et al. (2019) visar att deltagare i stadsodlingar i South-East Toronto får möjlighet till regelbunden fysisk aktivitet, ökad tillgång till färsk och näringsrik mat samt återhämtning och stressreduktion genom att arbeta utomhus i jorden. Thwaites et al. (2025) betonar liknande samband mellan skogsträdgårdar, välbefinnande och social inkludering. Ätbar vegetation i offentlig miljö kan dessutom bidra till lokal tillgång till frukt och bär som inte transporterats långa sträckor, exempelvis i fruktlundar där invånare uppmuntras till att plocka (Göteborgs stad, u.å.; Kalmar

kommun, 2025; Trosa kommun, u.å.). Dessa initiativ stärker både individuellt välbefinnande och social interaktion och bidrar därmed till att skapa engagerade och inkluderande offentliga miljöer.

Utöver de individuella hälsoeffekterna bidrar ätbara miljöer till starkare anknytning mellan människor och sin boendemiljö. Ett exempel är Picasso Food Forest i Parma, Italien, som utvecklades till en betydelsefull samlingspunkt i ett bostadsområde och möjliggjorde relationer både mellan invånare och mellan människor och platsen (Riolo, 2019). Även Älmhults ätbara park, Blendas backe, bidrar till social interaktion och delaktighet genom att allmänheten får vistas i parken, plocka växter och delta i aktiviteter, något som stärker relationen mellan människan och platsen (Älmhults kommun, u.å.). Litteraturen och exemplen från svenska kommuner visar att ätbar vegetation i offentlig miljö inte bara bidrar till direkta hälsoeffekter, utan även främjar social interaktion, delaktighet och rekreativa värden, vilket stärker relationen mellan människor och deras stadsmiljö.

2.1.2 Pedagogik

Urbana miljöer med ätbar vegetation beskrivs i litteraturen inte enbart som produktionsytor utan som platser med potential för lärande och möjligheter till kunskapsutveckling. Det sociala utbytet och de pedagogiska värden som en skogsträdgård kan bidra med är minst lika viktiga som den faktiska skörden (Remiarz (2013, 2014), se Shi 2022).

Skogsträdgårdar kan bidra med kunskap inom odling, hållbarhet, matproduktion, (Focacci et al., 2025), agroekologi, växtkännedom, hållbar livsstil och hälsosam mat (Riolo, 2019). På liknande sätt beskrivs integrering av ätbara växter i urbana grönytor generellt kunna bidra till att öka medvetenheten kring matproduktion och ekologiska samband i stadsmiljöer (Hajzeri & Kwadwo, 2019). Även anläggningen och driften i sig utgör en pedagogisk process, där lärandet omfattar mer än odlingsproduktion. Det handlar också om förståelse för ekologiska förutsättningar och hur artsammansättning behöver anpassas till lokala miljöer, med kunskap som utvecklas genom praktiskt arbete kombinerat med reflektion (Björklund, Eksvärd & Schaffer, 2018).

Kunskap kan förmedlas genom guidade visningar, kurser, planteringsdagar och barnaktiviteter, som skapar tillfällen för kunskapsutbyte och förstärker människors relation till naturen och deras förståelse för naturens funktioner (Riolo, 2019). I Kunskapsparken i Lund arrangeras aktiviteter i syfte att sprida kunskap genom workshops och guidade turer. Parken samarbetar med skolor och bjuder in elever till parken, vilket resulterar i lärande och visar att det är tillåtet att plocka (Österman, personlig kommunikation, 2026-02-09). Även Malmö stads

satsning på pedagogiska gröna gårdar erbjuder råd, hjälp och aktiviteter till skolor som vill göra mindre förändringar på sina skolgårdar. Cecilia Hansson förklarar: ”När barnen själva får hjälpa till med planteringen så känner de lättare tillhörighet och ett ägandeskap av sin skola och skolgård” (Malmö stad, 2024a). Detta visar hur deltagande i odlingsprojekt kan stärka platsanknytning utan även fungera som en pedagogisk resurs och bidra till kunskapsutveckling kring odling, hållbarhet och ekologiska samband.

Hanna Erlandsson som arbetar med skötsel vid Älmhults ätbara park Blendas Backe beskriver att parken används också för undervisning och aktiviteter för både skolor och allmänheten. Parken har informationsskyltar vid ingången och i rabatterna som förmedlar växtnamn och pedagogisk information. Trampstenar finns utplacerade i rabatterna vilket ska underlätta för allmänheten att skörda. Denna typ av fysisk utformning kan bidra till erfarenhetsbaserat lärande och förstärka interaktion med växterna (Erlandsson, personlig kommunikation, 2026-02-23). Den fysiska utformningen av platsen kan förstärka de pedagogiska funktionerna. Informationsskyltar är viktiga både för växtidentifiering och för att förmedla övergripande samband, såsom livsmedelsäkerhet, permakultur och ekologiska principer. Platsen kan dessutom utformas för att underlätta skolbesök och pedagogisk verksamhet, exempelvis genom tematiska områden såsom doftträdgård, örträdgård eller blomsterträdgård, samt genom planerad programmering och evenemang som skapar ytterligare möjligheter till lärande (Shi, 2022).

Genom guidade aktiviteter, pedagogiska skyltar och tillgänglig fysisk utformning blir ätbar vegetation i offentlig miljö som skogsträdgårdar och ätbara parker inte enbart produktiva landskap utan även pedagogiska infrastrukturer i staden som kan integreras i stadens offentliga miljöer.

2.1.3 Beredskap och livsmedelsäkerhet

Historiskt har odling i urbana sammanhang, såsom koloniträdgårdar, spelat en viktig roll för matförsörjning i tider av kris och krig. Även under moderna kriser, som covid-19-pandemin och med det förändrade säkerhetspolitiska läget, aktualiseras behovet av beredskap för livsmedelsförsörjningen (Myndigheten för civilt försvar, 2026). Ett historiskt exempel från Malmö som visar hur urbana grönytor kunde rustas upp för livsmedelsproduktion: Pildammsparken användes under krigsåren för potatisodlingar när planerna på att anlägga parken fördröjdes (Malmö stad, 2024b). Liknande initiativ genomfördes i Stockholm, där Humlegården användas för odling under andra världskriget, vilket visar hur städernas grönstruktur historiskt fungerat som en smidig resurs i kris (Otterling, 2025).

Livsmedelsverket definierar livsmedelsberedskap som ett system som ska säkerställa tillgången till säker mat även under kris och krig, vilket kräver förberedelser från både myndigheter och individer. Städer och kommuner behöver idag planera och förbereda sig för störningar som kan påverka transporter, energiförsörjning och betalsystem, funktioner som alla är avgörande för livsmedelsförsörjningen (Livsmedelsverket, 2025; 2026). I råd till privatpersoner lyfts egen odling som ett sätt att stärka både individuell beredskap och totalförsvaret (Myndigheten för civilt försvar, 2026). Detta väcker frågan om vilken roll offentlig odling kan spela som del i ett bredare livsmedelssäkerhetsperspektiv. Otterling (2025) lyfter koloniträdgårdar som användbara vid kriser. De innehåller odlingsbar mark, redskap, kunskap och sociala nätverk. Dessa kan bidra till lokal livsmedelsproduktion och stärka stadens beredskap, även om tillgången är begränsad och främst riktar sig till dem som har en egen odlingslott (Otterling, 2025).

Det moderna livsmedelssystemet är beroende av fungerande transporter och import. Eriksson (2018) visar att jordbrukets specialisering och effektivisering har skapat ett system där insatsmedel som drivmedel, gödsel, växtskydd, utsäde och foder behöver tillföras kontinuerligt och där en stor andel är importberoende. Detta innebär att störningar i logistik och energiförsörjning snabbt kan påverka möjligheten att både producera och distribuera mat (Eriksson, 2018). Livsmedelsberedskap handlar alltså inte enbart om produktion, utan om hela systemets funktion och robusthet.

Under covid-19-pandemin blev sårbarheten i globala livsmedelskedjor särskilt tydlig när transportrestriktioner påverkade distributionen av färska livsmedel. I vissa sammanhang ökade urban och peri-urban odling, vilket visade att lokal produktion kan aktiveras när det globala systemet störs (Nicola, S., Ferrante, A., Cocetta, G., Bulgari, R., Nicoletto, C., Sambo, P. & Ertani, A., 2020). Ett modernt exempel är stadsodling i Turku, Finland, där pandemin ledde till att stadsodlare värderade odlingen högre och upplevde ökade sociala och icke-materiella fördelar, såsom gemenskap och mental återhämtning, även om de praktiska resultaten av odlingen inte förändrades (Tuominen, L.S., Helanterä, H., Karell, P., Rapeli, L., Vuorisalo, T. & Brommer, J.E., 2024). I vissa sammanhang har urban odling beskrivits som ett komplement som kan stärka lokal resiliens när andra distributionskanaler störs, men bör inte ses som en fullständig lösning på livsmedelsförsörjningen (Nicola et al., 2020). Forskning visar även att skogsträdgårdar kan integreras i stadens grönstruktur för att bidra till lokal livsmedelsproduktion och stärka stadens resiliens, vilket kan kombineras med hållbar stadsutveckling (Clark & Nicholas, 2013; Thwaites et al., 2025).

Sammanfattningsvis visar historiska exempel, erfarenheter från covid-19 och forskning om urbana odlingsystem att offentlig ätbar vegetation kan fungera som en resurs för lokal livsmedelsberedskap.

2.2 Vad innebär implementering av ätbar vegetation i offentlig miljö?

2.2.1 Offentlig mark i urbana sammanhang

Detta avsnitt beskriver skillnader mellan mark som är tillgänglig för allmänheten och mark som är arrenderad eller privat, samt konsekvenser för implementering av ätbar vegetation

En grundläggande aspekt i denna studie avser offentlig miljö i form av allmän platsmark, såsom gator, torg, parker, grönstråk och naturområden, alltså den offentliga grönstrukturen. Allmän platsmark definieras enligt Plan- och bygglagen (2010:900) som mark avsedd för ett gemensamt behov och ska vara tillgänglig för allmänheten. Den får därför inte avskärmas eller tas i anspråk för privat bruk genom till exempel stängsel eller häckar (Sveriges riksdag, 2010). Offentlig mark är en kollektiv resurs där kommunen som huvudman ansvarar för gestaltning, drift och förvaltning, medan nyttjandet är öppet för allmänheten. Kommunen ansvarar därmed för att allmänna platser iordningställs och för deras skötsel och underhåll (Boverket, 2023a).

Samtidigt förekommer flera former av odling i urbana miljöer som inte är öppna för alla. Koloniområden och odlingslotter är vanligtvis arrenderade till enskilda personer eller föreningar och planläggs som kvartersmark (Sveriges riksdag, 2010). Dessa former av stadsodling begränsar nyttjandet till en specifik brukargrupp till skillnad från offentlig mark som är öppen och tillgänglig för alla. När ätbar vegetation diskuteras i urbana miljöer kan begreppet inkludera både växter som är tillgängliga för allmänheten, exempelvis fruktträd, fruktlundar eller skogsträdgårdar i parker, samt organiserade odlingsformer såsom koloniområden och odlingslotter. De senare behandlas främst som referenser till hur odling kan organiseras och vilka värden odling kan bidra med, snarare än som exempel på fullt offentliga resurser.

Till skillnad från privat mark eller arrenderade odlingslotter är offentlig miljö inte begränsad till enskilda brukargrupper. Den behöver istället fungera för en bredare allmänhet där flera intressen och funktioner samexisterar, exempelvis tillgänglighet, trygghet, dagvattenhantering, biologisk mångfald och rekreation.

Utifrån studerade exempel kan vi konstatera att även om kommunal förvaltning är den vanligaste modellen finns alternativa förvaltningsformer. Ideella

organisationer, föreningar eller enskilda medborgare samverkar med kommuner i så kallade hybridformer, där ansvar och skötsel delas mellan det offentliga och civila. Sådana modeller kan skapa flera möjligheter men också väcka frågor kring ansvarsfördelningen.

2.2.2 Medborgarengagemang och medborgarinitiativ

Medborgarengagemang kan vara en viktig del för implementeringen av ätbar vegetation i offentlig miljö. Engagerade invånare kan bidra med praktiskt arbete och kunskap, samtidigt som de också kan påverka kommunen att utveckla regler, riktlinjer eller nya policys. Detta avsnitt beskriver hur medborgare och föreningar kan vara med och initiera projekt och vilka roller de kan spela.

Flera studier visar att implementering av ätbar vegetation i offentlig miljö ofta startar med ett starkt medborgarengagemang och genom gräsrotsinitiativ. Riolo (2019) beskriver hur projektet Picasso Food Forest, initierades av ett informellt nätverk av engagerade medborgare. Engagemanget sker på flera nivåer: en kärngrupp organiserar och planerar verksamheten, en större grupp deltar i arbetsdagar och evenemang, och den största gruppen utgör medborgarna som nyttjar platsen för rekreation och skörd. Medborgarengagemang kan spela en dubbel roll. Å ena sidan kan det fungera som en organisatorisk resurs genom att ideella organisationer möjliggör skötsel och underhåll av ätbar vegetation på offentlig mark genom att samordna och utbilda frivilliga. Å andra sidan kan engagemanget vara politiskt och utmana normer kring användning av offentlig grönska. Ideella organisationer kan genom påverkansarbete och dialog med kommunala aktörer bidra till förändringar i regelverk (McLain, R., Poe, M., Hurley, P.T., Lecompte-Mastenbrook, J. & Emery, M.R. 2012).

Skogsträdgårdar har större potential att bli långsiktigt hållbara om de erkänns som en del av kommunala gröna strategier. Focacci et al. (2025) lyfter särskilt fram ideella organisationer, så kallade knowledge hubs (kunskapshubbar) som viktiga mellanhänder. Dessa fungerar som nav som sprider kunskap, erbjuder tekniskt stöd och kopplar samman gräsrotsinitiativ med utbildningsinstitutioner och kommunala aktörer. Genom kunskapshubbar kan skogsträdgårdar integreras i stadsplanering och gröna policys, vilket möjliggör ett mer organiserat införande av ätbar vegetation. Författaren poängterar samtidigt att utan tydlig strukturell förankring och långsiktig planering riskerar skogsträdgårdarna att bli kortlivade projekt istället för permanenta delar av den urbana grönstrukturen (Focacci et al. 2025).

Maria Andersson, parkansvarig trädgårdsmästare vid Rosendals trädgård, tidigare Haninge kommun, berättar i en intervju om Höglundaparken i Jordbro. I parken låg medborgardialogen Nyfiken park till grund för utvecklingen av

köksträdgården, ett initiativ som svarade på invånarnas efterfrågan på en mötesplats samt möjlighet att äta frukt och bär (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13). Riolo (2019) beskriver en liknande institutionell utveckling i projektet Picasso Food Forest, där gräsrotsinitiativtagare samarbetade med kommunen för att skapa en juridisk och administrativ ram som möjliggjorde livsmedelsproduktion på offentlig mark. Denna process ledde till att skogsträdgårdar och konceptet active citizenship inkluderades i kommunens regelverk och att projektet senare blev kommunalt finansierat (Riolo 2019).

Exemplen från Höglundaparken och Picasso Food Forest visar att medborgarengagemang kan vara avgörande för att etablera och underhålla ätbar vegetation i offentlig miljö. Initiativ från invånare och ideella organisationer kan både tillföra praktisk arbetskraft och kunskap samt påverka kommunala beslut och regelverk, vilket gör det möjligt att långsiktigt etablera skogsträdgårdar och gemensamma stadsodlingsprojekt.

2.2.3 Organisatoriska strukturer och kommunalt ansvar

Detta avsnitt belyser kommunens roll samt de hinder och organisatoriska förutsättningar som påverkar möjligheten att implementera ätbar vegetation. Implementeringen av ätbar vegetation i offentlig miljö påverkas i hög grad av formella ramar och kommunalt ansvar. Trots att medborgarengagemang kan vara en drivkraft för implementeringen och driften av ätbar vegetation i offentlig miljö är det kommunen som har det formella ansvaret för planering och användning av allmän plats genom detaljplan enligt PBL (Plan- och bygglagen). I detaljplanen reglerar kommunen markens användning, exempelvis om den ska utgöra park, gata eller torg. Planbestämmelser kan även ange hur marken ska utformas och hur vegetation ska hanteras, exempelvis om den ska bevaras eller nyplanteras (Boverket 2023a; 2023c).

Markanvändning omfattas även av Miljöbalken (1998:808), som reglerar skyddet av natur och miljö i Sverige (Sveriges riksdag, 1998). Enligt 1 kap. 1 § ska beslut om markanvändning och fysisk planering ta hänsyn till miljö, biologisk mångfald och hushållning av naturresurser (Sveriges riksdag, 1998). Lagstiftningen innehåller dock inga specifika bestämmelser om ätbar vegetation i offentlig miljö. Varken PBL eller Miljöbalken reglerar införande, hantering eller skörd av ätbar vegetation, utan behandlar enbart markens användning och utformning (Boverket 2023a). Frågor om organisering, ansvar och förvaltning av ätbar vegetation i offentlig miljö omfattas inte av lagstiftningen, vilket kan innebära att kommunen i praktiken behöver fastställa dessa ramar.

Implementering av skogsträdgårdar i offentlig planering kan möta flera typer av hinder. Focacci et al. (2025) beskriver exempelvis utmaningar kopplade till

finansiering, ansvarsfördelning, personalomsättning, brist på kompetens samt otydliga organisatoriska strukturer. Även institutionella förutsättningar kan påverka implementeringen. Riolo (2019) lyfter bland annat oklara markförhållanden, långsamma byråkratiska processer och finansieringsfrågor som hinder. De studerade exemplen visar att implementering av ätbar vegetation inte enbart handlar om fysisk utformning, utan även är beroende av kommunens organisatoriska strukturer, resursfördelning och interna ansvarsförhållanden. Finansieringen utgör i detta sammanhang en central organisatorisk förutsättning. Kommunal grönstruktur, såsom parker och andra offentliga utemiljöer, finansieras i huvudsak genom kommunens ordinarie budget (Malmö stad 2024c).

Förutom den ordinarie budgeten kan kommuner ansöka om statliga bidrag. Ett exempel är Lokala naturvårdssatsningen (LONA), som kan ge stöd till naturvårds- och grönområdesprojekt. Bidraget är projektbaserat och söks via Länsstyrelsen (Naturvårdsverket, 2026). I mailkontakt med Erlandsson och Anders Linder, landskapsarkitekt i Kalmar kommun, framkommer att flera kommuner har finansierat satsningar på ätbar vegetation genom beviljade LONA-bidrag (Erlandsson, personlig kommunikation, 2026-02-23; Linder, personlig kommunikation, 2026-02-05). Flera av de intervjuade betonar också att ansvarsfördelningen mellan förvaltningar påverkar möjligheten att implementera ätbar vegetation, särskilt i frågor som rör skötsel och drift (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13; Linder, personlig kommunikation, 2026-02-05; Österman, personlig kommunikation, 2026-02-09).

Kommuner kan även ansöka om ett EU-bidrag, där finansiering sker genom ett program som kallas för LIFE-programmet för miljö, klimat eller naturprojekt, vilket rör större projekt, programmet finansierar projekt under en tidsbegränsad period, vanligtvis 2-5år, kräver extern medfinansiering (Naturvårdsverket 2025). Detta visar att finansiering av nya satsningar inom offentlig grönstruktur kan ske både genom kommunala budgetmedel och genom tidsbegränsade projektbidrag. Eftersom dessa bidrag är tidsbegränsade behöver långsiktig förvaltning planeras inom kommunens ordinarie verksamhet. Kommunala riktlinjer visar även att etablering och förvaltning av odlingsytor ofta påverkas av resurser, ansvarsfördelning och konkurrens om mark. Det kan därför vara en utmaning för kommunen att etablera och långsiktigt förvalta ätbar vegetation. Även om intresset för att införa ätbara växter i offentliga miljöer är stort, kan vissa projekt stoppas eller försenas på grund av begränsade resurser, behov av underhåll eller konflikter med annan markanvändning. Kommunen behöver även arbeta strategiskt med hur odlingsverksamheten utvecklas och hur resurser och insatser prioriteras. Samtidigt betonas vikten av att integrera odling i tidiga skeden av stadsutvecklingen, exempelvis i samband med detaljplanering. Genom att både värna om befintliga odlingsområden och planera för nya kan kommunen

successivt stärka möjligheterna till odling och ätbar vegetation i stadens grönstruktur (Lunds kommun, 2024).

Finansiering är dock inte den enda organisatoriska förutsättningen. Skötsel och långsiktig förvaltning framstår som viktiga organisatoriska förutsättningar för att ätbar vegetation ska fungera över tid och upprätthålla sina ekologiska och sociala värden (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13). Bristande eller otydlig förvaltning riskerar att påverka både funktion och upplevelsemässig kvalitet, exempelvis genom minskad fruktproduktion eller problem kopplade till fallfrukt och skötsel (Hajzeri & Kwadwo, 2019). Samtidigt visar Stoltz & Schaffer (2018) att skogsträdgårdar kan integreras i kommunal skötsel och underhåll av offentliga ytor och att fleråriga system kan kräva mindre arbetsinsats, resurser och yta än ettåriga odlingar gör. Detta kan vara ett alternativ för kommuner med begränsade budgetar.

Avsaknaden av specifika bestämmelser kring ätbar vegetation innebär att frågor om användning och skörd i offentlig miljö i stor utsträckning blir en kommunal organisatorisk fråga snarare än en direkt lagreglerad sådan. Implementering av ätbar vegetation handlar därför inte enbart om design eller fysisk utformning av platsen, utan kräver även tydliga organisatoriska ramar, ansvarsfördelning, resurser, finansiering och långsiktig förvaltning inom kommunen. Kommunen har det formella ansvaret, men samarbete med ideella aktörer och engagerade medborgare kan i många fall underlätta genomförandet och bidra till att stärka projektens långsiktiga hållbarhet.

2.2.4 Konflikter och tolkningsutrymmen kring ätbar vegetation

Regelverk och kommunikation kring användningen av ätbar vegetation i offentlig miljö kan påverka hur växterna används i praktiken. När ätbara växter introduceras i parker och andra offentliga miljöer uppstår frågor kring tillgång, skörd och ansvar, vilket kan skapa tolkningsutrymmen och potentiella konflikter. Dessa frågor kan i sin tur påverka de praktiska och organisatoriska förutsättningarna för implementering och användning av ätbar vegetation i kommunalt förvaltade miljöer.

Som tidigare nämnts innehåller lagstiftningen inga specifika bestämmelser om ätbar vegetation i offentlig miljö (Boverket, 2023a). Kommunala ordningsföreskrifter och detaljplaner reglerar främst användning och skydd av allmän plats, såsom parker, torg och gator, men berör inte specifikt plockning eller användning av ätbara växter. Detta skapar ett tolkningsutrymme kring vad som är tillåtet när det gäller skörd av frukt och bär. Hur dessa frågor hanteras i praktiken beror därför i stor utsträckning på hur kommunen väljer att formulera och kommunicera sina regler.

Det finns exempel där kommuner, trots avsaknad av mer omfattande regelverk kring ätbar vegetation, aktivt uppmuntrar invånare att plocka frukt och bär i offentlig miljö. I flera fall kommuniceras detta via kommunernas hemsidor, där invånare uppmanas att plocka frukt och bär på utpekade platser eller utifrån kartor som visar var frukten finns (Göteborgs stad, u.å.; Norrköping, 2025; Stockholms stad, 2022; Trosa kommun, u.å.; Uppsala kommun, 2025). På liknande vis finns det även den öppna plattformen Fruktkartan, där fruktträd i offentlig miljö kartläggs av invånare (Landets Fria, 2021).

Exempel på hur detta kan kommuniceras i praktiken återfinns i flera kommuner. Uppsala kommun anger exempelvis riktlinjer såsom att endast plocka frukt som nås från marken, att inte ta all frukt och att undvika att klättra i träden eller skada grenarna (Uppsala kommun, 2025). Denna typ av kommunikation framstår dock ofta som rekommendationer eller trivselregler kring hur skörd bör ske, snarare än som mer omfattande policys eller styrdokument. Några tydliga strategier för skörd, ansvarsfördelning eller medborgarengagemang framgår inte i dessa exempel. Detta tyder på att skörd i offentlig miljö i många fall hanteras informellt och genom rekommendationer snarare än genom tydliga förvaltningsstrukturer. Otydligheten som uppstår kan bidra till osäkerhet kring hur vegetationen får användas och i vilken omfattning skörd anses tillåten eller socialt accepterad. Frågor kring tillgång, ansvar och användning blir därmed en del av de praktiska förutsättningar som påverkar implementeringen av ätbar vegetation i kommunalt förvaltade offentliga miljöer. Hur ätbar vegetation används i offentlig miljö kan påverkas av hur tydliga reglerna kring skörd är, vilket kan ge upphov till osäkerhet kring vad som är tillåtet eller socialt accepterat.

Charnley, McLain och Poe (2018) visar att tillgång till urbana naturresurser inte enbart avgörs av ägande utan också formas av regelverk, sociala normer och institutionella strukturer. I de urbana sammanhang som studien undersöker omfattas parker ofta av generella bestämmelser som förbjuder att avlägsna eller skada växtmaterial. Samtidigt sker plockning av ätbar vegetation ofta informellt, det vill säga utan formellt tillstånd eller organiserade kommunala initiativ och respondenter i studien rapporterade brist på information och otydlig skyltning som problem.

Kommunikation och information till allmänheten är också en viktig faktor i relation till ätbar vegetation i offentlig miljö. I Kunskapsparken i Lund beskrivs kommunikationen till allmänheten som begränsad, delvis på grund av bristande resurser för skyltning. Skyltar kan dessutom kräva bygglov och riskerar att utsättas för klotter eller förstöras (Österman, personlig kommunikation, 2026-02-09).

Lina Hirsch, trädgårdsingenjör vid Slottsträdgården i Malmö beskriver i en intervju ett liknande problem: regler kring skörd skiljer sig mellan olika platser, vilket skapar osäkerhet hos medborgarna: ”Får jag plocka här, men inte där?”. Som exempel på att brist på riktlinjer kan orsaka osäkerhet och konflikter och beskrivs att det uppstått situationer där både Hirsch och medlemmar i odlingsföreningen upplyst besökare att det inte är tillåtet att plocka. Responsen har ofta varit att personerna menat att de inte vetat om förbudet och vid enstaka tillfällen blivit otrevliga. (Hirsch, personlig kommunikation, 2026-02-23). Samtidigt kunde Maria Andersson inte rapportera några konkreta fall av konflikter mellan medborgare i samband med skörd (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13). Osäkerheten kan också handla om huruvida plockning uppfattas som legitim. Tillgång avgörs därmed inte enbart av juridiska regler, utan även av sociala normer kring hur och i vilken omfattning skörd anses acceptabel. Vad som anses accepterat påverkas bland annat av hur mycket som skördas, vilken typ av växt det är samt hur det genomförs (Charnley et al. 2018).

Charnley et al. (2018) visar att uppfattningar om miljörisker även påverkar var människor väljer att plocka. Växter nära bilvägar undviks ofta av rädsla för kontaminering, medan parker upplevs som säkrare platser för skörd. Liknande hälsorelaterad oro identifieras av Thwaites et al. (2025), som lyfter risk för kontaminering när skogsträdgårdar lokaliseras nära trafikerade miljöer. Utöver detta framhåller studien av Thwaites et al. (2025) även att oro kring allmän säkerhet, ansvarsrisker och upplevda skötselkrav ofta anges som skäl till att ätbara system inte integreras i planering och policy. Även användningen av vegetationen i praktiken kan ge upphov till utmaningar kopplade till slitage och vandalism av växterna. I Berlin observerades skador på växter som uppkommit både avsiktligt och oavsiktligt genom exempelvis avbrutna grenar samt påverkan från hundar och lekande barn. Lösningen blev att i vissa fall förse träden med skyddande staket (Hajzeri & Kwadwo, 2019).

Utöver frågor om skörd och regelverk kan vissa spänningar även uppstå mellan olika aktörer. Offentliga skogsträdgårdar i Sverige drivs främst av kommuner, gräsrotsinitiativ och/eller utbildningsaktörer (Focacci et al., 2025). Detta innebär att flera aktörer kan vara involverade i planering, skötsel och användning av den ätbara vegetationen i offentlig miljö. Kunskap och praktiskt stöd förmedlas ofta via ideella föreningar vilka fungerar som centrala noder i projekten. Detta innebär att utvecklingen av ätbar vegetation i offentlig miljö i praktiken kan bli beroende av ett begränsat antal centrala aktörer som besitter kompetens och driver processerna framåt (Focacci et al., 2025). Dessutom kan aktörer ha olika organisatoriska förutsättningar och arbetssätt, vilket kan leda till skilda förväntningar kring ansvar, skötsel och användning. Kommunala initiativ (top-down-projekt) har ofta stabilare finansiering och säkrare markåtkomst men

riskerar lägre grad av medborgarengagemang, än vad gräsrotsinitiativ (bottom-up-projekt) har. Skillnader i arbetssätt, resurser och drivkraft kan därmed skapa spänningar kring ansvar, skötsel och utveckling av ätbar vegetation i offentlig miljö (Focacci et al., 2025). Denna typ av utmaningar observerades även i referensområdet Edible District of Friedrichshain-Kreuzberg. Där låg ansvaret främst på medborgarna vilket i vissa fall skapade problem när engagemanget var bristande eller ojämnt fördelat. Detta kunde leda till otillräcklig skötsel av växterna (Hajzeri och Kwadwo 2019).

Förutom olika organisatoriska förutsättningar kan även skilda intressen så som mål och prioriteringar skapa spänningar mellan kommuner och invånare. Önskemål och förslag på växter stämmer inte alltid överens med kommunala policys och mål. Ett exempel på detta uppstod i samband med uppförandet av köksträdgården i Jordbro där många förknippade köksträdgård med ”traditionell grönsaksodling” vilket inte motsvarade kommunens växtval och inriktning på perenna växter (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13). En liknande utmaning uppstod i studien om Edible District of Friedrichshain-Kreuzberg där målet var att prioritera inhemska arter medan invånarnas förslag ofta innehöll exoter (Hajzeri och Kwadwo 2019).

Sammantaget visar litteraturen och exemplen att konflikter kring ätbar vegetation i offentlig miljö sällan handlar om direkta konflikter mellan invånare. I stället rör det sig ofta om otydliga regler, bristande kommunikation samt organisatoriska frågor kring ansvar och skötsel. Detta tyder på att frågor kring användning och skörd i stor utsträckning handlar om tolkningar, sociala normer och praktiska överenskommelser mellan olika aktörer snarare än formella konflikter. Samtidigt kan olika mål och prioriteringar mellan kommuner, invånare och andra aktörer skapa spänningar kring hur dessa system utformas och förvaltas. Konflikter kring ätbar vegetation handlar därmed inte enbart om användning eller skötsel, utan även om vilka växter, odlingsystem och förvaltningsformer som prioriteras i offentlig miljö.

2.2.5 Utformning av ätbar vegetation i offentlig miljö

Detta avsnitt bygger på en sammanställning av studiens resultat och syftar till att skapa en översikt över olika sätt att organisera ätbar vegetation i offentlig miljö. I litteraturen och i planeringssammanhang används flera begrepp för att beskriva sådana utformningssystem, exempelvis koloniområden, odlingslotter, gemenskapsodlingar och integrerade ätbara inslag i parker och grönområden.

Ätbar vegetation kan integreras i offentlig miljö på olika sätt och i olika skalor. Valet av utformning påverkar platsens rumsliga karaktär, skötselnivå, tillgång till skörd samt hur människor använder och upplever miljön. Utformningen behöver även anpassas efter platsens förutsättningar och projektets mål, exempelvis socialt deltagande, hälsofrämjande aktiviteter eller ökad biologisk mångfald. För att strukturera och jämföra olika system i urbana miljöer delas de här in i tre huvudformer: offentliga, kollektiva och privata system. Dessa skiljer sig åt i fråga om fysisk utformning, ansvar, tillgång till skörd och huvudsaklig funktion. Tabellen nedan sammanfattar de tre huvudformerna.

Typ av system	Exempel på utformning	Organisation & ansvar	Tillgänglighet till skörd	Mark-användning	Huvudsaklig funktion
Offentliga system	Fruktallé, Fruktlund, Skogsträdgård, ätbara inslag	Kommunal förvaltning	Öppen för allmänheten, ofta informell skörd	Allmän platsmark	Rekreation, mötesplatser, pedagogik, skörd
Kollektiva system	Gemenskapsodlingar	Föreningar, ideella organisationer	Endast för föreningsmedlemmar men öppet för alla att bli medlem samt vistas där	Allmän platsmark som arrenderas av förening/ideell organisation	Socialt deltagande, pedagogik, skörd
Individuella system	Koloni och odlingslotter	Enskild person via förening eller kommunalt arrende	Privat tillgång för respektive odlare	Ofta på kommunal kvartersmark	privat matproduktion, skörd

Figur 3. Sammanfattning av tre system för implementering av ätbar vegetation i offentlig miljö och deras huvudsakliga organisatoriska och funktionella skillnader. Källa: Egen bearbetning, 2026.

Offentliga system

Resultaten visar att de olika systemen skiljer sig åt när det gäller organisation, tillgång till skörd och markanvändning. Offentliga system, såsom fruktalléer, fruktlundar och skogsträdgårdar, förvaltas vanligtvis av kommunen och placeras eller integreras i grönstrukturer på allmän platsmark. Dessa miljöer är generellt öppna för allmänheten och kan erbjuda oorganiserad eller organiserad skörd, det vill säga informellt och spontant eller i samband med organiserade aktiviteter och evenemang. Den huvudsakliga funktionen är ofta rekreativ och pedagogisk, samtidigt som systemen stärker social interaktion och matproduktion på lokal nivå. Utformningen kan exempelvis vara i form av skogsträdgårdar, inslag i grönstrukturen och gatumuljöer genom exempelvis fruktlundar, fruktalléer eller bärbuskar. Skogsträdgårdar innebär ett flerskiktat system av perenner som efterliknar naturliga ekosystem och deras successionsordning med träd, buskar, örter och marktäckare. Målet är att odlingen bidrar med biologisk mångfald, är

robust, produktiv och stabil. En väletablerad skogsträdgård innebär låg skötsel. Skogsträdgården kan tillämpas i olika skalor, från större urbana skogar till mindre planteringar där ett fruktträd kompletteras med buskar, örter och marktäckare och då blir en liten skogsträdgård.

Kollektiva system

Kollektiva system, exempelvis gemenskapsodlingar, organiseras främst av föreningar eller ideella organisationer. Dessa odlingsformer är vanligtvis placerade på allmän platsmark som arrenderas av en förening. Kommunen kan stödja verksamheten genom att upplåta mark och tillhandahålla bevattningsmöjligheter, medan föreningen eller organisationen ansvarar för skötsel, att riktlinjer följs och att området är öppet för allmänheten. Den huvudsakliga funktionen är gemensam odling, socialt deltagande och kunskapsutbyte kring odling.

Individuella system

Individuella system, såsom koloniområden och odlingslotter, baseras på att enskilda odlare arrenderar en lott via en förening eller direkt från kommunen. Tillgången till skörden är privat och knuten till den enskilda odlaren. Dessa odlingsformer förekommer ofta på kommunal kvartersmark och har främst som funktion att möjliggöra individuell odling och privat matproduktion, även om de i praktiken också kan bidra till sociala sammanhang och gemenskap mellan odlare.

Sammanfattningsvis har valet av struktur och utformningsprincip betydelse för både fysiska och sociala aspekter, inklusive tillgång till skörd, ansvarsfördelning och social interaktion. Genom att förstå de olika systemen och utformningarna kan planering och implementering av ätbar vegetation ske mer strategiskt och hållbart, och optimeras utifrån sociala, ekologiska och organisatoriska mål. I nästa avsnitt behandlas faktorer som är viktiga vid val av växtmaterial för ätbar vegetation i offentlig miljö.

2.3 Växtval

Valet av växtmaterial är en viktig del vid planering av ätbar vegetation i offentlig miljö. Det finns ett stort utbud av arter som kan vara lämpliga, särskilt långlivade och uppåtväxande frukt- och bärbuskar samt frukt- och nötbärande träd. Ur ett skötselperspektiv framhålls robusta och relativt lättskötta arter, där exempelvis nötträd såsom kastanj, hassel och valnöt lyfts som särskilt lämpliga, berättar Kimmo Rumpunen, docent och forskare vid institutionen för växtförädling, SLU. (Rumpunen, personlig kommunikation, 2026-02-09). Nötträd, framförallt valnötter och kastanj beskrevs som särskilt uppskattade i Kunskapsparken i Lund samtidigt som de medförde färre problem med råttor och andra skadedjur (Österman, personlig kommunikation, 2026-02-09). I offentlig miljö behöver

växtvalet dock relateras till fler aspekter än enbart produktion eftersom växterna ska fungera i ett sammanhang med varierande användning och skötselintensitet. Vid planering av ätbar vegetation kan det vara fördelaktigt att kombinera arter som ger skörd vid olika tider under säsongen. Genom att välja växter med varierande blomning och mognad kan tillgången till skörd spridas över en längre period, från tidig vår till sen höst. Detta kan bidra till att skapa kontinuitet i användningen av platsen och minska risken för att all skörd sker under en kort period (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13; Österman, personlig kommunikation, 2026-02-09).

Erfarenheter från Höglundaparkens köksträdgård visar att växtvalet inte enbart påverkar platsens produktivitet utan även hur vegetationen uppfattas och används. Perenna arter, där flera växtdelar var ätbara, bidrog exempelvis till att bredda besökarnas förståelse för vad som kan betraktas som livsmedel. Samtidigt visade sig igenkännbara arter såsom vinbär och smultron bli plockade i större utsträckning än mindre kända växter (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13), vilket visar att allmän igenkänning påverkar nyttjandegraden. Samtidigt behöver växtvalet inte begränsas till enbart välkända arter. Mindre igenkännbara växter kan också bidra till att bredda kunskapen om ätbara växter i urbana miljöer. I sådana fall kan tydlig kommunikation, exempelvis genom skyltning eller pedagogiska inslag vara ett sätt att göra växterna mer tillgängliga och förståeliga för besökare (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13).

Växtvalet behöver även relateras till skötsel och tillgänglighet. Träd levereras ofta högt uppstammade, vilket kan försvåra skörd i offentlig miljö. Faktorer som grensättning och regelbunden beskärning lyfts som viktiga för att frukten ska vara nåbar från marknivå och därmed tillgänglig för allmänheten. Onåbara grenar kan leda till klättring och skador på grenar och träd (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13). Bristande beskärning kan leda till att frukt blir otillgänglig och istället faller till marken, vilket riskerar att skapa problem (Clark, 2011) samt kan orsaka fläckar på bilar och trottoarer (Rumpunen, personlig kommunikation, 2026-02-09). I offentlig miljö innebär växtvalet en avvägning mellan produktion, förvaltning, användbarhet och tillgänglighet. Förutom själva artvalet understryks vikten av ståndortsanpassning samt att beakta ljusförhållanden, växtplatsens förutsättningar och brynmiljöer. Växterna behöver tåla kyla, torra och viss påverkan av omgivningen. Robusthet och tålighet är särskilt relevant i nordisk och urban miljö (Rumpunen, personlig kommunikation, 2026-02-09). Utifrån dessa överväganden presenteras nedan några exempel på arter som kan användas vid implementering av ätbar vegetation i offentlig miljö. Urvalet är inte avsett som en fullständig växtlista utan illustrerar olika typer av växter som kan bidra till både produktion, pedagogik, biologisk mångfald och rumslig variation i urbana planteringar.

Fruktar

Malus domestica, *Pyrus communis*, *Hippophae rhamnoides*, *Prunus cerasifera*,
Prunus domestica, *Cornus mas*, *Morus alba*, *Morus nigra*, *Sorbus domestica*

Bärbuskar

Rosa rugosa/dumalis, *Aronia melanocarpa*, *Cydonia oblonga*, *Sambucus nigra*,
Ribes nigra, *Ribes uva-crispa*, *Humulus lupulus*, *Amelanchier alnifolia*, *Lonicera*
caerulea var. *kamtschatica*

Nötter

Corylus avellana, *Castanea sativa*, *Juglans regia*, *Pterocarya rhoifolia*, *Juglans*
cinerea, *Juglans mandshurica*

Annat (ätbara perenner, träd med ätbara frön)

Alchemilla mollis, *Althaea officinalis*, *Bistorta officinalis*, *Fragaria vesca*,
Geranium macrorrhizum, *Levisticum officinale*, *Polygonatum x hybridum*,
Allium ursinum, *Staphylea pinnata*, *Pinus koraiensis*, *Pinus pumila*, *Pinus sibirica*

Sammanfattningsvis handlar växtval i offentlig miljö om att hitta en balans mellan tåliga arter, växter som människor vill och kan använda, samt vad som är möjligt att sköta och förvalta över tid. Dessa överväganden kan användas som grund för planering av ätbar vegetation och påverkar både hur platsen används och hur den kan förvaltas över tid.

3. Möjligheter och utmaningar med implementering av ätbar vegetation i kommunalt förvaltat offentlig miljö

3.1 Vilka funktioner och värden kan ätbar vegetation bidra med?

Resultaten visar att ätbar vegetation i offentlig miljö kan bidra med flera olika funktioner och värden utöver själva livsmedelsproduktionen, särskilt sociala, hälsofrämjande och pedagogiska värden. Tidigare forskning lyfter exempelvis hur ätbara växter i staden kan stärka sociala relationer, bidra till lärande, främja välbefinnande och öka människors förståelse för livsmedelssystem (Wakefield et al., 2007; Thwaites et al., 2025). Dessa värden framträder även i denna studie. I Höglundaparkens köksträdgård beskrivs exempelvis hur vegetationen fungerade som en pedagogisk resurs och bidrog till att bredda besökarnas förståelse för vad som kan betraktas som livsmedel (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13). Ätbar vegetation kan även skapa möjligheter för ökat medborgarengagemang i staden, exempelvis genom deltagande i odlingsprojekt eller gemensam skötsel (Focacci et al., 2025; Riolo, 2019). Resultaten pekar på att sådana aktiviteter inte bara kan stärka människors platsanknytning, utan även fungera som pedagogiska resurser som bidrar till ökad förståelse för odling, hållbarhet och ekologiska samband.

Trots att ätbar vegetation ofta kopplas samman med den skörd den kan producera tyder resultaten samtidigt på att potentialen med ätbar vegetation i offentlig miljö handlar inte enbart om matproduktionen, utan snarare om hur sådana system kan integreras i stadens sociala och pedagogiska sammanhang. I många fall framstår därför dessa värden som minst lika betydelsefulla som själva livsmedelsproduktionen. Samtidigt innebär detta inte att livsmedelsproduktionen saknar betydelse. Nicola et al. (2020) pekar på att den mängd mat som kan produceras i urbana miljöer är begränsad i relation till det totala behovet, vilket innebär att ätbar vegetation i offentlig miljö snarare bör förstås som ett komplement till andra former av livsmedelsförsörjning.

De pedagogiska värden som ätbar vegetation kan bidra med kan även ses som ett bidrag till ett bredare samhällsperspektiv. Genom att synliggöra och engagera medborgare i livsmedelsproduktion kan ätbara miljöer bidra till ökad kunskap om odling, växter och säsongsbaserad matproduktion. I ett längre perspektiv kan denna typ av kunskap ses som en del av samhällets resiliens och förmåga att

hantera störningar i livsmedelsförsörjningen, vilket ibland också lyfts i diskussioner om civilt försvar och totalförsvar.

Kunskapen om och relationen till livsmedel, växter och natur lyfts som värden i resultatet (Focacci et al., 2025; Riolo, 2019). Genom att göra ätbara resurser synliga i stadens parker kan sådana miljöer även bidra till att normalisera användningen av lokala resurser i vardagen, exempelvis genom att människor vänjer sig vid att plocka frukt och bär. På så sätt kan de sociala och pedagogiska funktionerna bidra till att skapa kunskap och vana kring hur växterna kan användas, vilket kan vara en förutsättning för att sådana system ska kunna få större betydelse i ett beredskapsperspektiv. Samtidigt kan det finnas ytterligare värden kopplade till ätbar vegetation som inte framträder lika tydligt i resultaten. Ett sådant värde kan vara möjligheten att faktiskt få något materiellt tillbaka från vegetationen, exempelvis i form av frukt, bär eller örter. Till skillnad från mer traditionell grönstruktur, där vegetationen främst har estetiska, ekologiska eller rekreativa funktioner och värden, kan ätbara växter även erbjuda en direkt användning. Denna typ av värde kan påverka hur människor uppfattar och relaterar till platsen, även om det inte alltid lyfts fram som ett centralt motiv i studien.

Sammantaget tyder resultaten på att ätbar vegetation i offentlig miljö främst bidrar genom sociala, pedagogiska och kulturella värden, medan livsmedelsproduktionen i många fall har en mer kompletterande funktion.

3.2 Vilka organisatoriska och praktiska förutsättningar påverkar implementeringen?

Resultaten visar att implementeringen av ätbar vegetation i offentlig miljö i stor utsträckning påverkas av organisatoriska faktorer. En tydlig observation är avsaknaden av specifik lagstiftning eller nationella riktlinjer som reglerar etablering, förvaltning och användning av ätbar vegetation i städer. Detta innebär att frågor om ansvar, skötsel och användning hanteras inom respektive kommuns organisation. Avsaknaden av tydliga styrdokument kan skapa osäkerhet kring ansvarsfördelning mellan olika aktörer och gör implementeringen beroende av lokala prioriteringar, resurstillgång och organisatoriska strukturer (Focacci et al., 2025; Riolo, 2019).

Detta kan innebära att projekt kan bli beroende av enskilda personers engagemang inom organisationen. Om sådana personer byter tjänst, slutar eller om deras prioriteringar förändras finns en risk att initiativ inte fortsätter eller utvecklas vidare. Avsaknaden av tydliga riktlinjer kan också göra att kommuner tvekar att starta nya projekt, eftersom ansvarsfördelning och långsiktig förvaltning inte är

tydligt reglerad. Samtidigt kan skillnader i resurser och tidigare erfarenhet av exempelvis stadsodling innebära att vissa kommuner har bättre förutsättningar att arbeta med ätbar vegetation än andra, vilket i sin tur kan påverka tillgången för medborgare, beroende på var de bor. En möjlig tolkning är därför att frånvaron av lagstiftning och regelverk också speglar att frågan fortfarande har en relativt låg prioritet inom stadsplanering och grönstrukturförvaltning.

Tidigare forskning har visat att urbana odlingsinitiativ ofta uppstår genom lokalt engagemang och gräsrotsinitiativ (Riolo, 2019). Samtidigt visar studier att långsiktig etablering ofta kräver institutionellt stöd och samarbete med kommunala aktörer (Focacci et al., 2025). Resultaten i denna studie visar ett liknande mönster. Exempel som Höglundaparkens köksträdgård och Picasso Food Forest illustrerar hur initiativ kan växa fram genom lokalt engagemang, men också hur samverkan med kommunen blir avgörande för projektens långsiktighet (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13; Riolo, 2019). Forskning om skogsträdgårdar visar exempelvis att många projekt initialt startas genom gräsrotsrörelser eller lokala organisationer men att samarbete mellan olika aktörer är centralt för att projekten ska kunna utvecklas och integreras (Focacci et al., 2025). Detta tyder på att lokalt engagemang ofta fungerar som en drivkraft men att långsiktig förvaltning kräver organisatoriska strukturer, tydlig ansvarsfördelning och kommunalt stöd.

Utöver organisatoriska strukturer visar resultaten även att praktiska förutsättningar spelar en central roll för implementeringen av ätbar vegetation. Att etablera ätbara växter i offentlig miljö innebär inte enbart att plantera vegetation, utan kräver även kontinuerlig skötsel såsom bevattning, beskärning och ogrärensning. Intervjuer och kommunala dokument visar att dessa praktiska frågor är avgörande för att projekten ska fungera över tid (Lunds kommun, 2024; Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13). Forskning visar liknande problem: att sådana praktiska frågor ofta utgör hinder för urbana odlingsinitiativ (Focacci et al., 2025; Riolo, 2019), problem kopplade till skötsel och resurser kan hindra projekt från att lyckas. Även om konflikter kring skörd eller användning sällan rapporteras i praktiken, kan osäkerhet kring ansvar och skötsel skapa praktiska svårigheter i förvaltningen av dessa miljöer. Kommunala dokument visar även att förvaltningen av odlingsområden kan innebära praktiska utmaningar. Lunds kommun beskriver exempelvis begränsade resurser i flera odlingsområden för tillsyn och skötsel (Lunds kommun, 2024), vilket visar att långsiktig förvaltning är en central del av implementeringen.

Kommunala dokument visar dessutom att efterfrågan på urbana odlingsmöjligheter kan vara hög, samtidigt som tillgången på mark och resurser är begränsad. I Lunds kommun finns exempelvis en stor efterfrågan på odlingslotter,

där över 2000 personer står i kö, vilket illustrerar hur konkurrens om mark kan påverka möjligheten att utveckla nya odlingsinitiativ (Lunds kommun, 2024). Ett ytterligare perspektiv handlar om beredskap och resiliens. Tidigare forskning framhåller att ätbar vegetation kan bidra till att stärka lokalsamhällets motståndskraft genom att främja lokal matproduktion samt genom att skapa sociala nätverk kring odling och förvaltning (Eriksson, 2018; Otterling, 2025). I detta sammanhang kan implementeringen av ätbar vegetation förstås som mer än en fråga om livsmedelsproduktion eller grön gestaltning. Den kan även ses som en del av bredare strategier för att stärka social och ekologisk resiliens i urbana miljöer. Detta kan i sin tur innebära att organisatoriskt stöd och styrning krävs för att implementera ätbar vegetation som en del av strategier för att stärka samhällets beredskap.

Sammantaget visar resultaten att implementeringen av ätbar vegetation i offentlig miljö påverkas av både organisatoriska strukturer och praktiska förutsättningar, där tydligt ansvar, resurser för skötsel och långsiktig planering framstår som avgörande faktorer.

3.3 Vilka principer för utformning och växtval är relevanta vid implementering?

Resultaten visar att implementering av ätbar vegetation inte enbart är en fråga om organisatoriska förutsättningar utan också om hur vegetationen integreras i platsens rumsliga struktur och organisatoriska sammanhang. Den presenterade indelningen i offentliga, kollektiva och individuella system visar att olika former av organisering skapar skilda förutsättningar för både användning, skötsel och tillgång till skörd. I offentliga system, där vegetationen är tillgänglig för en bred allmänhet, behöver utformningen i större utsträckning ta hänsyn till robusthet, tillgänglighet och tydlighet i hur växterna kan användas.

Tillgänglighet är också en viktig aspekt vid implementering av ätbar vegetation i offentlig miljö. Om frukt och bär inte är nåbara från marknivå riskerar de att inte skördas alls eller istället falla till marken, vilket kan skapa praktiska problem i stadsmiljön (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13; Clark, 2011). Detta innebär att både växtval och beskärning får en central betydelse för hur ätbara system fungerar i praktiken. Trädens form, höjd och placering kan därmed påverka i vilken utsträckning skörden faktiskt blir tillgänglig för allmänheten. Något som visar att frågor om tillgänglighet inte enbart är en teknisk detalj utan en central del av den rumsliga utformningen av ätbara system. Utformningen kan exempelvis innebära att växtmaterial placeras på ett sätt som möjliggör skörd från marknivå eller integreras i strukturer som är lätta att förstå och använda utan förkunskap. Detta tyder på att växtval och utformning inte bör betraktas som

separata beslut, utan som delar av ett sammanhängande planeringssammanhang där ekologiska, sociala och organisatoriska aspekter samverkar.

Resultaten visar även att växtval spelar en viktig roll vid implementering av ätbar vegetation i offentlig miljö. Ur ett förvaltningsperspektiv framhålls robusta och relativt lättskötta arter som särskilt lämpliga, exempelvis fleråriga buskar och träd som kan etableras långsiktigt i stadsmiljö (Rumpunen, personlig kommunikation, 2026-02-09). Samtidigt visar erfarenheter från Höglundaparkens köksträdgård att igenkännbara arter såsom vinbär och smultron plockas i större utsträckning än mindre kända växter (Andersson, personlig kommunikation, 2026-02-13). Detta pekar på en spänning mellan olika mål i planeringen. Å ena sidan behöver växtvalet anpassas till skötsel, robusthet och ståndortsanpassning i urbana miljöer. Å andra sidan påverkar människors igenkänning och kunskap om växterna i vilken utsträckning de faktiskt används. Kommunikation kan därför spela en viktig roll i att öka allmänhetens kännedom om vilka växter som är ätbara och hur de kan användas. Exempelvis kan skyltning, kartor över fruktträd eller pedagogiska aktiviteter bidra till att synliggöra växterna och deras användning. Skyltningen behöver inte enbart begränsas till växtidentifiering utan kan också innehålla rekommendationer om hur skörden kan nyttjas eller förädlas.

Sammantaget visar resultaten att framgångsrik implementering av ätbar vegetation inte enbart avgörs av vilka arter som planteras utan också av hur vegetationen utformas och integreras i den offentliga miljön. Utformningen får därmed en central roll i att balansera produktion, förvaltning och social användning, och kan bidra till att göra ätbar vegetation både begriplig, tillgänglig och långsiktigt hållbar i urbana landskap.

3.4 Metoddiskussion

Denna studie bygger på en kvalitativ metod, där en litteraturstudie har kompletterats med intervjuer med sakkunniga inom området. Metoden har gjort det möjligt att kombinera tidigare forskning med praktiska erfarenheter från kommunal förvaltning av ätbara urbana grönytor. Det har gett en bredare förståelse för både teoretiska perspektiv och praktiska förutsättningar för att implementera ätbar vegetation i offentlig miljö. Materialet omfattar både nationella och internationella källor, där internationella studier har inkluderats när de bedömts relevanta och jämförbara med svenska förhållanden, med hänsyn till skillnader i klimat, lagstiftning, kultur och planeringssystem. Analysen bygger på litteratur, fackmaterial och intervjuer med sakkunniga, vilket innebär att vissa slutsatser bygger på tolkningar av befintligt material. Detta medför en viss grad av subjektivitet, och resultaten bör därför förstås som en explorativ och

tolkningsbaserad analys snarare än representativa för alla kommuner eller situationer.

Studien har flera begränsningar. Forskningen om urbana skogsträdgårdar och ätbar vegetation är fortfarande relativt begränsad och ojämnt fördelad geografiskt. Mycket av forskningen är genomförd i länder med andra klimat och planeringssystem än i Sverige, vilket gör att resultaten inte alltid kan överföras direkt. Intervjuerna har gett värdefulla praktiska insikter, men bygger på ett begränsat antal personer och projekt, vilket gör att resultaten inte kan generaliseras till alla kommuner. Ett ytterligare begränsande faktum är att det kan vara svårt att få en fullständig översikt över kommunala policydokument, eftersom många inte är publicerade online eller ligger dolt. Detta kan ha påverkat analysen av ansvarsfördelning, skötsel och användning av ätbar vegetation. Dessutom omfattar studien inga egna fältstudier eller systematiska observationer av befintliga projekt, vilket betyder att fokus ligger på planering och organisering snarare än faktisk användning i praktiken.

Reflektionen över metodarbetet visar att implementering av ätbar vegetation är komplext och ofta kräver både organisatoriskt stöd och planering. Det tyder också på att kommunal planering behöver se ätbar grönstruktur som en naturlig del av stadsutvecklingen, eftersom praktiska hinder som skötsel, platsplanering och resurser ofta begränsar genomförandet. Med tanke på tidsramen för arbetet (10 veckor) hade det varit möjligt att genomföra fler intervjuer, analysera fler kommunala dokument och komplettera med egna fältstudier, vilket hade kunnat ge ytterligare insikter om implementering i praktiken. Trots dessa begränsningar är det en styrka att studien kombinerar litteratur, kommunala dokument och intervjuer. Genom att använda flera olika typer av källor har studien kunnat identifiera återkommande teman kring möjligheter, utmaningar och organisatoriska förutsättningar. På så sätt ger studien en explorativ bild av hur ätbar vegetation kan integreras i offentlig miljö och kan fungera som underlag för vidare forskning och praktiskt arbete.

3.5 Rekommendationer

Arbetet med denna studie visar att potentialen för ätbar vegetation i offentlig miljö är stor, men att implementeringen ofta påverkas av organisatoriska och praktiska förutsättningar, såsom ansvar, skötsel och användning inom kommunal förvaltning. Samtidigt visar både litteraturen och de studerade exemplen att relativt små insatser kan skapa goda förutsättningar för att integrera ätbara växter i stadens grönstruktur.

Utifrån de erfarenheter och insikter som framkommit i arbetet formuleras därför ett antal rekommendationer i korthet som kan fungera som stöd för kommuner som vill arbeta vidare med att utveckla ätbar vegetation i offentlig miljö.

Våra uppmaningar till kommuner är:

- Ta fram tydliga kommunala ramar/policydokument som reglerar ansvar, skötsel och användning.
- Kommunicera tydligt hur ätbar vegetation får användas. Skyltning, kartor eller digital information kan hjälpa invånare att förstå vad som får plockas, hur skörden kan ätas eller tillagas och hur platsen är tänkt att användas.
- Skapa möjligheter för medborgare att engagera sig i förvaltningen av den ätbara vegetationen.
- Stöd föreningsverksamhet och lokala initiativ kopplade till odling och aktiviteter.
- Integrera ätbar vegetation i design och planering av offentlig miljö.
- Planera för tillgänglighet och användbarhet för att undvika slitage, exempelvis genom att placera planteringar och platsutrustning så att invånare enkelt kan skörda utan att skada vegetationen.

4. Slutsats

Denna studie har undersökt möjligheter och utmaningar med att implementera ätbar vegetation i kommunalt förvaltnad offentlig miljö. Resultaten visar att sådana miljöer kan ge flera värden utöver livsmedelsproduktion, bland annat sociala, pedagogiska och rekreativa funktioner, biodiversitet samt lokal beredskap och resiliens. De erfarenheter som beskrivs från referensexemplen i Lund och Berlin, visar att ätbar vegetation kan fungera som mötesplatser, bidra till lärande och delaktighet samt stärka relationen mellan människor och deras närmiljö. Samtidigt finns organisatoriska och praktiska utmaningar, såsom otydliga riktlinjer, ansvarsfördelning, resurser, långsiktig skötsel och konkurrens om mark. Framgångsrik implementering kräver därför tydlig ansvarsfördelning, samverkan mellan kommunala aktörer, föreningar och medborgare, robust växtval, tillgänglig design samt strategisk planering av markanvändning.

Sammantaget visar studien att ätbar vegetation kan bidra till en mer mångfunktionell urban grönstruktur, men att dess framgång är starkt beroende av både lokal delaktighet och välorganiserad kommunal planering.

4.1 Framtida forskning

Framtida forskning kan med fördel undersöka hur ätbar vegetation integreras i kommunal planering i fler svenska städer samt hur olika förvaltningsmodeller påverkar den långsiktiga skötseln och användningen av sådana miljöer. Det finns även behov av fler studier som följer etablerade projekt över längre tid för att bättre förstå deras sociala och ekologiska effekter.

Framtida studier kan undersöka djupare hur invånare faktiskt använder dessa miljöer i praktiken, exempelvis i vilken utsträckning skörd sker och hur platserna upplevs och nyttjas av olika användargrupper. Även kommunikationen kring ätbar vegetation är ett relevant forskningsområde, exempelvis hur information, skyltning och pedagogiska inslag kan utformas för att underlätta förståelse, deltagande och användning av dessa miljöer.

Referenser

- Bezirksamt Friedrichshain-Kreuzberg von Berlin. (2014). Der Essbare Bezirk Friedrichshain-Kreuzberg – Urban Gardening im öffentlichen Raum. https://www.berlin.de/ba-friedrichshain-kreuzberg/politik-und-verwaltung/aemter/strassen-und-gruenflaechenamts/gruenflaechen/ds0385iv_deressbarebezirk.pdf
- Björklund, J., Eksvärd, K. & Schaffer, C. Exploring the potential of edible forest gardens: experiences from a participatory action research project in Sweden. *Agroforest Systems* 93, s. 1107–1118. <https://doi.org/10.1007/s10457-018-0208-8>
- Boverket (2023a). Användning av allmän plats (Hämtad från Boverkets PBL Kunskapsbanken). <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/detaljplan/planbestammelser/anvandning-av-allman-plats/>
- Boverket, (2023b). Nationella mål lyfter grönstrukturen (Hämtad från Boverkets PBL Kunskapsbanken). <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/gronplan/nationella-mal/>
- Boverket (2023c) Utformning av allmän plats (Hämtad från PBL Kunskapsbanken). https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/detaljplan/planbestammelser/egenskapsbestammelser/_utformning-allman/
- Boverket (2026). Urbana ekosystem och nationell restaureringsplan. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/uppdrag/naturrestaurering/>
- Charnley, S., McLain, R.J. & Poe, M.R. (2018). Natural Resource Access Rights and Wrongs: Nontimber Forest Products Gathering in Urban Environments. *Society & natural resources*, **31** (6), s. 734–750. <https://doi.org/10.1080/08941920.2017.1413696>
- Clark, K.H. (2011). Urban Food Forestry: Low-hanging fruit for improving food security? Lund University. https://www.lumes.lu.se/sites/lumes.lu.se/files/clark_kyle_thesis_2011.pdf
- Clark, K.H. & Nicholas, K.A. (2013). Introducing urban food forestry: a multifunctional approach to increase food security and provide ecosystem services. *Landscape ecology*, 28 (9), s. 1649–1669. <https://doi.org/10.1007/s10980-013-9903-z>

Eriksson, C. (2018) Livsmedelsproduktion ur ett beredskapsperspektiv. Kan vi producera mat i händelse av kris? SLU Future Reports 1.
https://pub.epsilon.slu.se/16018/1/eriksson_c_190304.pdf

Focacci, M., Schaffer, C., de Meo, I., Paletto, A. & Salbitano, F. (2025). Exploration of the functions and potentials of urban forest gardens in Sweden. *Urban forestry & urban greening*, 112.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1618866725003243>

Göteborgs stad (u.å) Fruktlundar.
<https://goteborg.se/wps/portal/start/uppleva-och-gora/parker-och-lekplatser/parker-och-planteringar/fruktlundar>

Haaland, C. & van den Bosch, C.K. (2015). Challenges and strategies for urban green-space planning in cities undergoing densification: A review. *Urban forestry & urban greening*, 14 (4), 760–771. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2015.07.009>

Hajzeri, A. & Kwadwo, V.O. (2019). Investigating integration of edible plants in urban open spaces: Evaluation of policy challenges and successes of implementation. *Land Use Policy*, 84, s. 43–48. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2019.02.029>

Hedblom, M., Lindberg, F., Vogel, E., Wissman, J. & Ahrné, K. (2017). Estimating urban lawn cover in space and time: Case studies in three Swedish cities. *Urban ecosystems*, 20 (5), s. 1109–1119. <https://doi.org/10.1007/s11252-017-0658-1>

Kalmar kommun (2025) Fruktlundar.
<https://kalmar.se/bygga-bo-och-miljo/natur--och-vattenvard/biologisk-mangfald/fruktlundar.html>

Landets Fria. (2021, 3 september). Fruktkartan fyller 10 år. Energi. *Landets Fria Tidning*.
<https://landetsfria.nu/2021/nummer-251/fruktkartan-fyller-10-ar/>

Livsmedelsverket. (2025). Livsmedelsverkets beredskap.
<https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/livsmedelsverkets-beredskap/>

Livsmedelsverket. (2026). Livsmedelsberedskap - vad är det?
<https://www.livsmedelsverket.se/beredskap/livsmedelsberedskap--vad-ar-det/>

- Lunds kommun (2024). Riktlinjer för urban odling med handlingsplan 2024-2027. Lunds kommun.
- Lunds kommun (2019). Målbeskrivning och Skötselplan, Kunskapsparken - Tyréns AB. (Uppdrag 281099). Lunds kommun.
- Lunds kommun (2026). Kunskapsparken. <https://lund.se/uppleva-och-gora/naturlekplatser-och-parker/parker/kunskapsparken>
- Malmö stad (2024a). Gröna skolgårdar för rörligare barn. <https://malmo.se/Aktuellt/Artiklar-Malmo-stad/2024-05-06-Grona-skolgardar-for-rorligare-barn.html>
- Malmö stad (2024b). Pildammsarken (Potatisodling i väntan på park). <https://malmo.se/Uppleva-och-gora/Arkitektur-och-kulturarv/Malmos-historia/Platser-och-byggnader/Parker-strander-och-naturomraden/Pildammsarken.html>
- Malmö stad (2024c). Budgetskrivelse (Ver_230607). <https://motenmedborgarportal.malmo.se/welcome-sv/namnder-styrelser/tekniska-namnden/mote-2023-06-14/agenda/budgetskrivelse-2024-fastighets-och-gatukontoret-037230607pdf?downloadMode=open>
- McLain, R., Poe, M., Hurley, P.T., Lecompte-Mastenbrook, J. & Emery, M.R. (2012). Producing edible landscapes in Seattle's urban forest. *Urban forestry & urban greening*, 11 (2), s. 187–194. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2011.12.002>
- Myndigheten för civilt försvar (2026). Odlas själv (Framtagen tillsammans med Fritidsodlingens Riksorganisation, FOR). <https://www.mcf.se/sv/rad-till-privatpersoner/hemberedskap---preppa-for-en-vecka/mat/att-odla-sjalv/>
- Naturvårdsverket (2025). LIFE - bidrag till miljö, klimat och naturprojekt. <https://www.naturvardsverket.se/bidrag/life/>
- Naturvårdsverket (2026). LONA – Lokala naturvårdssatsningen. <https://www.naturvardsverket.se/bidrag/lona/>
- Nicola, S., Ferrante, A., Cocetta, G., Bulgari, R., Nicoletto, C., Sambo, P. & Ertani, A. (2020). Food Supply and Urban Gardening in the Time of Covid-19. *Bulletin of University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine Cluj-Napoca*.

- Horticulture, 77 (2), s. 141–144. <https://doi.org/10.15835/buasvmcn-hort:2020.0051>
- Norrköpings kommun (2025). Plocka gratis frukt. <https://norrkoping.se/se-och-gora/parker-och-lekplatser/plocka-gratis-frukt>
- Otterling, U. (2025). Koloniträdgårdarna är redo om krisen kommer. STAD, 50/51. <https://movium.slu.se/nyheter/kolonitraedgaardarna-aer-redo-om-krisen-kommer/>
- Riolo, F. (2019). The social and environmental value of public urban food forests: The case study of the Picasso Food Forest in Parma, Italy. Urban forestry & urban greening, 45. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2018.10.002>
- Shi, X. (2023). The urban food forest: Creating a public edible landscape. Urban design international, 28 (3), s. 189–201. <https://doi.org/10.1057/s41289-022-00191-z>
- Sjöberg, A., & Weiss, P. (2018). Skogsträdgården - odla ätbart överallt. Bonnier Fakta.
- Stockholm stad (2022). Parker och natur – Frukt och bär. <https://parker.stockholm/parker/frukt-och-bar/#:~:text=Frukt%20och%20b%C3%A4r%20%2D%20Stockholms%20stad>
- Stoltz, J. & Schaffer, C. (2018). Salutogenic Affordances and Sustainability: Multiple Benefits With Edible Forest Gardens in Urban Green Spaces. Frontiers in psychology, 9. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02344>
- SVT Nyheter. (2024, 2 juli). Flera svenskar vill odla – men få möjligheter för de som bor i lägenhet. SVT Nyheter. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/sodertalje/hog-efterfragan-men-fa-mojligheter-att-odla-i-stan>
- Sveriges riksdag. (1998; ändrad t.o.m. 2025:1317). Miljöbalken (1998:808). Svensk författningssamling. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808/
- Sveriges riksdag. (2010; ändrad t.o.m. 2026:66). Plan- och bygglagen (2010:900). Svensk författningssamling. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan-och-bygglag-2010900_sfs-2010-900/

Thwaites, H.J., Suh, J., Coote, G.M., Nursey-Bray, M., Cavagnaro, T.R. & Salomon, M.J. (2025). Urban food forests: Seeing the fruit for the trees - A systematic quantitative literature review and emerging research gaps. *Journal of cleaner production*, 501. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2025.145358>

Trosa kommun (u.å). Plocka frukt på kommunal mark. <https://www.trosa.se/nyheter/plocka-frukt-pa-kommunal-mark/>.

Tuominen, L.S., Helanterä, H., Karell, P., Rapeli, L., Vuorisalo, T. & Brommer, J.E. (2024). Evidence of COVID-19 pandemic influence on well-being produced by urban gardening: a before-after study. *npj Urban Sustainability*, 4 (1). <https://doi.org/10.1038/s42949-024-00174-9>

Uppsala kommun (2025). Äppel, päppel, päron – plocka frukt i våra parker!. <https://www.uppsala.se/kommun-och-politik/nyheter-och-pressmeddelanden/2025/appel-pappel-paron/>

Wakefield, S., Yeudall, F., Taron, C., Reynolds, J. & Skinner, A. (2007). Growing urban health: Community gardening in South-East Toronto. *Health promotion international*, 22 (2), s. 92–101. <https://doi.org/10.1093/heapro/dam001>

Älmhults kommun (u.å). Parker, torg och lekplatser (Blendas backe - en ätbar park). <https://www.almhult.se/upplevgora/parkertorgochlekplatser.481.html>

Personlig kommunikation

Anders Linder – landskapsarkitekt, Kalmar kommun. Personlig kommunikation, 5 februari 2026.

Hanna Erlandsson – arbetar med skötsel, Älmhults kommun. Personlig kommunikation, 23 februari 2026.

Janine Österman – odlingsamordnare, Lunds kommun. Personlig kommunikation, 9 februari 2026.

Kimmo Rumpunen – docent och forskare, Institutionen för växtförädling, SLU. Personlig kommunikation, 9 februari 2026.

Lina Hirsch – trädgårdsingenjör, Slottsträdgården, Malmö stad. Personlig kommunikation, 23 februari 2026.

Maria Andersson – parkansvarig trädgårdsmästare / trädgårdsingenjör, Rosendals trädgård (tidigare Haninge kommun). Personlig kommunikation, 13 februari 2026.

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

JA, jag, Liv-Andrea Nilsen har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

JA, jag, Nathalie Sandmer har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.